Dedans

Ex Libris Nicolai

1776

ORDYNACYA
SĄDOW SEYMOWYCH

DOpełniaiąc tego co w Akcie nimieyszey Generalney Oboyga Narodow Konfederacyi o urządzeniu Sądow Seymowych, Konstytucyą 1775 Roku ustanowionych przyrzekliśmy. Tychże Sądow Ordynacyą za zgodą Zgromadzonych Stanow w następuiących Punktach uchwalamy.

1. Sądy Seymowe w Mieyscu Naszey Krolewskiey Rezydencyi będą w każdey potrzebie do sądzenia gotowe.

2. Komplet do Sądzenia przynaymniey z Sędziow ośmnastu czyli *ex Senatorio* czyli *ex Equestri Ordine* lub obydwoch będzie dostateczny. Zeby zaś przez przypadek prawdziwey choroby, komplet niebył psowany naymniey dwudziestu Sędziow przy Boku Naszym zawsze rezydować będą. Przeto każdy Senator, każdy Minister w Radzie Nieustaiącey niebędący na Funkcyą Sędziego, tudziesz z pomiędzy Posłow na Seymie ordynaryinym obrany powinien bawić w czasie dwuletnim od Seymu do Seymu przez Miesięcy trzy w Mieyscu Rezydencyi Naszey *sub rigore in inobedientes Legibus*, w tychże samych Sądach podług Praw *extendendo*. Wyznaczenie zaś czasu kwartalnego Rezydencyi od Nas Krola do Osob *ex Senatu*, a *ex Equestri Ordine* od WW. Marszałkow teraz Kon. Gen. a na potym od WW. Marszałkow Seymow Ordynaryinych dependować będzie. Gdyby zaś ktory Sędzia w czasie sobie naznaczonym ziechać nie mogł, innego na mieysce swoie Kollegę uprosić powinien. Przez czas kwartalny Rezydencyi swoiey każdy Sędzia w sprawach swoich Osobistości pretenduiących w wszelkich Sądach *suspensa gaudebit*. Oprocz wezwanych do Rezydencyi Sędziow inni z Prawa lub Elekcyi Sędziowie wszyscy y zawsze do Sądzenia zasiadać mogą.

3. Juryzdykcya Sądowa raz pierwſzy reaſſumowana nigdy *ad tempus præfixum*, ale zawſze *ad incidentium Cauſæ* to ieſt do czaſu przypaść maiącey Sprawy będzie limitowana. Gdyby zaś żadney Sprawy niebyło, My Krol Sędziow w tym Kwartale rezydować maiących od tego obowiązku uwolnić będziemy mogli, a wten czas Limita do Terminu ktory wyznaczemy zapiſana będzie. A gdy będą Sprawy do ſądzenia, Seſſye od Dnia do Dnia wyiąwſzy Dnie świąteczne odwoływane bydź maią.

4. Pioro przy Urzędzie Piſarza Ziemſkiego w mieycu Rezydencyi Naſzey zawſze będzie podług dawnych Praw.

5. Ponieważ tylko Sprawy przez Rezolucye Naſze Krolewſkie za zdaniem Rady Nieuſtaiącey w tey Juryzdykcyi ſądzone będą. Przeto Regeſtra Sądowe w porządku wypadaiących tychże Rezolucyi formowane, Sprawy z nich wołane y do ſądzenia brane bydź maią wyiąwſzy Sprawy zwłoki niecierpiące ieżeli takie przez Rezolucyą Naſzę za zdaniem Rady do nieodwłocznego Sądzenia zalecone będą ktore zaraz po odſądzeniu zaczętey (ieżeliby ſię trafiła) Sprawy do Sądu wprowadzone bydź maią. Przeto. Dwa tylko Regeſtra w tych Sądach być powinny, ieden ordynaryiny podług Daty Rezolucyi Rady Nieuſtaiącey, drugi zwłoki niecierpiący, na fundamencie także Rezolucyi tey Rady.

6 Po pierwſzym każdey Sprawy wprowadzeniu, chociażby przez wiele Seſſyi trwać miała, ciż ſami a nie inni Sędziowie, ktorzy od początku wprowadzoney Sprawy zaſiadali *activè* decydować maiący, y żaden z nich pod iakimkolwiek pretextem oprocz prawdziwey choroby aż do zupełnego rozſądzenia y Dekretu przeczytania *ſub rigoribus de corruptione Judicis* odſtąpić niepowinien, Ci zaś Sędziowie, ktorzyby iuż po zaczętey bez ich przytomności ſprawie do ſądzenia przychodzili; tylko *cum voto conſultivo* zaſiadać będą. Gdyby zaś przez śmierć lub przez chorobę iednego lub więcey z Sędziow z początku zaſiadaiących komplet był zerwany, na ten czas pierwſzy przybyły lub przybyli Sędziowie *ad Activitatem & vocem deciſivam* przyięty lub przyięci będą.

7. Wſzyſtkie ſprawy do ſądzenia przychodzące *abſciſſis omnibus ſuſpenſis beneficiis, exceptionibus Dilationibus* wyiąwſzy Dy-

lacye *veræ infirmitatis* tu dzieſz *Acceſſoriane gotium pertinentia pluralitate* dwa razy gło-śnych a trzeci raz ſekretnych wotow *etiam in Contumatiam* nieſtawaiących decydowane bydź maią. Zaś wota ſekretne pod attenc yą dwoch pierwſzych *ex Senatorio & Equeſtri Ordine* Sędziow ſpoſobem w uſtawie Rady Nieuſtaiącey przepiſanym expedyowane być maią *Scrutinia* przed tymże ſamym Sądem albo zniego delegowanemi wyprowadzone bydź powinny, a względem Delatorow uchylaiąc Punkt oſtatni Konſtitucyi 1775. Titulo Uſtanowienie Sądow Seymowych, dawne Prawo 1588 o Delatorach reaſſumuiemy.

8. Gdy za trzecim ſekretnym wotowaniem *paritas votorum* trafi ſię, My KROL onę rozwiązywać będziemy, wyiąwſzy Sprawy *leſæ Mageſtatis*, w ktorych Reſolucya *Paritatis* przy pierwſzym *ex Ordine* zoſtawać będzie.

9. Propozycyą do wotowania każdemu Sędziemu formować wolno ktora ieżeli *unanimiter* przyięta nie będzie, *per pluralitatem ſecretorum votorum* ma bydź uſtanowiona, a iako ſekretne *vota* tylko *pro* lub *contra* decyduią, tak każda Propozycya zawſze tylko ze dwoch zdań ma bydź formowana. Gdzie zaś trafią ſię okoliczności, ktoreby trudniły iedney propozycyi w dwoiſtym zdaniu formowanie, w takowym razie ſame okoliczności y onych konſekwencye wſkażą potrzebne kategoryi diſtynkcye na ktore rozdzielnie Propozycye w dwoiſtym zdaniu do decydowania formowane bydź powinny.

10. Gdy Sąd zacznie wotowac Seſſya ſolwowana bydź nie może poki zupełna Decyzya nie naſtąpi y Sędziowie wſzy cy ſentencye ſwoie niepodpiſzą, w Sentencyonarzu, ktory ieden z Sędziow trzymać mać. Dekreta zaś wygotowane wprzytomności y komplecie tych ſamych Sędziow ktorzy ſądzili *aperta ſtuba* czytane bydź maią, zaraz, a naydłużey *in triduo* po przeczytanym Dekrecie mogą ſtrony do Sądu wnoſić Jllacye ſwoie ſzczegulnie tylko *ratione omiſſorum*, ktore ſąd wyżey przepiſanym ſpoſobem rezolwować będzie. A ieżeliby w tym czaſie po przeczytanym Dekrecie żadna Jllacya nie była czyniona, iuż oney poźniey pod żadnym pretextem czynić nie wolno będzie.

11. Czyli ſami UU. Inſtygatorowie Oboyga Narodow, czyli onych Delatorowie pozywaiąc kogo do Sądow Seymo-

wych mandaty *in solita forma* exportować maią ktore podług przepisu Praw obżałowanym kładzione bydź maią, a każdy tak pozwany od Dnia zeznaney *in Actis proprii Districtus* Relacyi za Niedziel sześć peremptorie stawić się y odpowiadać powinien będzie, wyiąwszy Sprawy *Criminis Lesæ Maiestatis & perduelionis* zwłoki niecierpiące, gdzie każdy obżałowany nie odwłocznie stawić się y odpowiadać powinien.

12. Wolno będzie stronom spor wiodącym dla obrony Spraw swoich używać Patronow od tych Sądow przyiętych y wRegestr Palestry wpisanych, Ci swoie Jndukty dowody, odwody, y konkluzye czytaiąc in scripto do piora podawać będą a w każdym razie gdzie Prawo przywiodą one *in extenso* w Sądzie produkować powinni. Te zaś Patronow in scripto podawania przez dwoch pierwszych, *ex Ordine Senatorio & Equestri* Sędziow podpisane na zawsze w Aktach Sądow Seymowych zostawać będą, ktorych Extrakty iako y Dekretow każdemu Rekwiruiącemu bydź maią wydawane.

13. Akta Sądow Seymowych w Ziemstwie Rezydencyi Naszey podług danych Praw lokowane będą. Pisarz Protokuły w porządku utrzymywać, Extrakty Dekretow Koronne Koronną Litewskie Litewską Pieczęcią Authentykowane z korrektą swoią zwykle na Extraktach zażywaną wydawać będzie.

Tę ninieyszą Sądow Seymowych Ordynacyą za Prawo wieczyste mieć chcemy w innych zaś Punktach ktore teraznieyszym ułożeniem nie są odmienione lub onemu nieprzeciwne Konstytucyą 1775. *Titulo* Ustanowienie Sądow Seymowych reassumuiemy y approbuiemy.

N. 7

Kolossy choć naytrwartsze Czas niszczy
z Serc Kolossu w Potomkach= daleki
nie obaliwieki-
Pamięcy y wdzięczności dla naszego Krola
Ktorego Uszczęśliwiać Narod była wola,

1790.

Jan. Dedani. Kupiec. Wina. Wengerskiego. Die 6. Wrz

25.000 —